

Mahjas Weefis.

Mahjas Weefis teef ifoots festbeenan no pifst. 8 faplot.

Mafsa par fludinaschamu: par weenas flajas smalku rafhu (Pefit)-rindu, jeb to weetu, fo tahda rinda eenem, mafsa 8 fap.

Redakcija un effpehija Rigā, Ernſt P. Laies grabmatu- un biſchu-brufatamā un burru-lecturwē pee Petera bajnija.

35. gada-gahjums. — Mahjas Weefis isnahk weentreis pa nedeku.

No 38.

Sestdeen, 22. septembrī.

1890.

Mahjas Weefi ar Peelikumu war pafellet un fludinaschams nedei Rigā, manā drufatamā un Latweefchū grabmatu pahrdotamā pee Petera bajnija. Def tam Mahjas Weefi war wehl pafellet def dauts peenemſchanas weetām Peterburgas un Jelgamas Aherigā, wehl jidā pifehijās, tā: **Jehfio:** B. Peterfon un Grahwel Igu pahrdotamā; **Walfā:** M. Rudolf un Paulin Igu grabmatu pahrdotamā; **Walmeerā:** G. O. Trey un beſla Igu grabm. pahrdotamā; **Mufenē:** J. Alfne Iga grabm. pahrdotamā; **Kandona:** pee grabm. fehjeja Karl Grufin Iga; **Zaunfelgawā:** A. Schwabe Iga grabm. pahrdotamā; **Jelgawā:** Weſhorn Iga grabm. pahrdotamā, Pils celā; **H. Allunan** un **Jaeger** Igu grabm. pahrdotamā; **Baufā:** Bedmann Iga grabm. pahrdotamā; **Kuldiqā:** Weſhorn Iga grabmatu pahrdotamā; **Talfōs:** S. Lew Iga grabmatu pahrdotamā un bibliotekā un Wolonifchewſki Iga grabmatu pahrdotamā. Tab wehl „Mahjas Weefi“ war apfelleet pee ſawem jeen. draufes mahjajcem, flolotajcem un pagafja ſtrihweecem, kuras mihi luhfu, tahdas apfelleſchanaſ laipni peenem.

Politikas pahrfkats.

Mahjija. Reifars Wilhelmſ aifbranziſ uf Wiñni, lai apzeemotu Auſtrijaſ keifaru.

— Afrikā, Witu ſemē, kura pehž pehdeja lihguma nahja Anglu rokās, eedſimtee Negeri nonahwejuſchi Wahju agentu Kingelu un 7 žitus Wahjeefchus. Par wainigo eſot iſrahdiſees Anglu Auſtrum-Afrikaſ ſabeedribas eerehdnīs, Tomſons, kureſch ari ſaminis Wahju karogu dublīs un uf to ſpafhawis. Tad wehl Wahju keifara gihmetne, kuru wiñſch ſuhtijis tā dahwanu ſultanam Fumo Walariam, tikufi atdota eedſimtee, lai tee to iſleketotu mehri ſchanſchanaſ. Ja ſchi ſina iſrahditos par pateefu, tad drihſumā gaidamas nopeetnas ſarunas ſtarp Wahju un Anglu waldbiam.

Franziju pehdeja laika apmellejuſchi tapat leeli pluhdi, tā žitas deenwidus walſtis. Pluhdi padarijuſchi neiſſafamā leelu poſtu; it ſewiſchki grehti peemelleti Ardeſchās, Garas un Wolliſes departamenti. Neiſſtrahdata ſihda ruhpneežiba ſtipri ſabojata, tuhſtoſchcem ſtrahdneeku poliſuſchi beſ pajumta. Ardeſchā ir gandrifſ wiſas fabrikaſ apſahbetas jeb iſpoſitās. Saudejumi wiſpahri miſhigi leeli. Ari dauts žilweſi ir dabujuſchi galu.

Auſtro-Ungarija. Pehž ſinām iſ Wiñnes Wahju keifars teiſis, lai wina weefoſchanoſ Auſtrija uſluhlotu tā weentahriſchu iſbraulumu uf medidibām, ladeht ari neiſſiſchot iſrihloti goda meelaſti un ſaldati neiſſiſchot noſtahditi ſpaleerā. Wiñne wiñſch uſtufeſchotees tilai lahdas ſtundas un ari nepeeneſchot miniſtrus un generalus.

Italija. Minniſtru preefſchneels Kriſpiſ, ſarunadamees ar awiſes „Figaro“ koreſpondentu, teiſis, tā treju walſiju ſabeedriba beidfoetes 1892. g. un par tahs atjaunoſchamu runat buhtu par dauts agri. Tahlak Kriſpiſ teiſis, tā tagadejais apbrundtais mees poſtot Eiropu un pagetot Ameriku, ladeht wiſeem ſpehleeem buhtot jagahdā, tā Eiropas walſtis weenprahitigi — atbrunotos.

Portugalija. Iſgahjuſchā numurā jaw ſinojam, tā Portugalija lauſchu prahti uf tagadejo waldbibu loti uſbudināti. Waldiba netauj ne lahdas ſinas uf žitam walſtim iſſuhtit, ladeht ari ir apſhepſis, lahda mehra nemeeri leelumā peenehmufchees. Pehž ſinām, taſ no tureenē

peenahluſchās, laudis leeſem bareem ſapulzeotees pee karata pils un kleeſtot: „Noſt ar karali, lai dſihwo republika!“ War lehti notikt, tā tagadejais karalis teel peepſeſis atſahpſtees no trona un Portugalija teel nodibinata republika.

Serbija. Iſgahjuſcho nedeku atnahza ſinas, tā bijuſchais Serbijas karalis Milans pabraukajees ar ſawu dehlu, tagadejo jauno Serbijas karali Aleksandru, pee tam kareetā tikufe eemeſta ſprahgtoſcha patrona, taſ tomehr nelahdu poſtu nepadarijuſti. Awifei „Now“ turpretim ſino, ka te nenotizis nelahds uſbruktums. Brauzot notizis gan ſprahdſeens, bet taſ zehlees no ta, tā lahda patrona tikufe pahrbrautta, taſ netiſchi uf žeta gabujuſees.

Seemel-Amerika. Senee Amerikas eedſiſhwotaji, Indiani, ar katru gadu wairaf iſniſht, tā ka ar laiku Indianus warbuht paſiſ wairis til wahda pehž. Tagad atkal no Nu-Jorkas ſino, tā drihſumā eſot gaidams leels Indianu dumpis, jo lahdi 5000 Indiani atkrituſchi no kriſtigas tizibas. Walbiba ſuhtijſchot kara ſpehlu, nemeerns apſpeeft. Saprotams, tā žaur to atkal loti dauts Indianu tils apfauti, tā ka winu ſkaiſis palis eewehrojami mafaks.

Deenwidus-Amerika. Iſ Buenos-Aires Madride atnahluſchās ſinas, tā Argentinas marinas kapitans Schuans Paſche lihbſ ar 32 juhras brauzejeem ſaldateem tizis nolauts no India-neem. Itai trihs žilweſi laimigi iſbehguſchi. Schuans Paſche iſdarija pehtijumu, tā wiſderigati waretu Argentiniju un Boliwiju ſaweenot žaur dſeſſezelu.

Wehſtules un ſinojumi.

(„Mahjas Weefi“ originalas koreſpondentijōs.)

No Stopinu pagafja. Schejeenes Meelin mahjas gruntneekam ſchogab iſdaritas daſchadas nepatiſchanaſ no nebehdneeku rokam: reiſu reiſem ſchogs iſſauſtis, tā ari aplauſiti ložini, taſ preelch 15 gadeem ſtabditi. Medarbneeki beſ tam wehl daſchu biſchu ſtrowu atplehſuſchi un bites lihbſ ar medu mehginajuſchi iſneewat. Medarbi, tā rahdas, paſtrahdati aiſ tihras ſtaudibas. A. O.

No Pinteeneekem. 13. ſeptembrī Veel-Antinu ſaimneekam Andrejam, pee kutamas maſchinas paſcham ſirgus dſenot, bij paſlihdjeuſe lahja;

ķem-rats bij ķehris biſkas un tā lahju eerahwis ratā, žaur to tai tila pahrlauſis laulſ. Ne-laimigo aiſweda uf Slokas ſlimniju, kur dakterim bij lahja janonem. — Wehl peeminu, tā iſhā laikā muſſu Annas draufes lapds trihs mahtes paglabajam. Sinotajs.

No Madleenes. Weeteja draufes dſeed. b eedribā notureja teitan ſch. g. 16. ſeptembrī ſawu pirmo general-ſapulži reti žereteem un loti apmeerinofcheem panahlumeeem. Wiſpirms ſapulzei tila beedribas ſtatuti preelchā laſti, pehž tam tila jauni beedri ſuſnemi. Tahlak, deenas-lahrtibai ſetojot, pahrgahja uf beedribas amata wihru wehleschamu, kur eewehleja: A. Schillin lungu — par beedr. preelchneeku, D. Groſſberg Igu — par ſcha weetneeku, P. Neuland lungu — par dirigentu, A. Benjamin Igu — par ta weetneeku, J. Kalnin Igu — par rakſtwedi un Lapin Igu — par wina weetneeku, P. Behrſin Igu — par teatra wadoni un K. Stubrin Igu — par wina weetneeku. Tā tā ſkol. Benjamin Igs no eewehletā amata atſažijās, tad ſapulze wina weetā eewehleja ſkol. J. Behrſin lungu. Beedribas atklahſchanaſ ſwehtlus nolika ſwinet 9. dežembri. Beedribai ir pawifaam 80 beedru.

Katrs, taſ ar ſchihs draufes attihſtibas žetu tuwaki eepaſinees, atſihs, tā wina walda itin tā lahds daimona garš, tā wehrdribas lahſta atleelas, taſ, arween tehrpees weenprahitibas truhtuma un ſchekſchanaſ gara weidā, iſpoſta, nogremde un it tā nemanot iſnihžina winaſ loſchakos, žeribas pilnakos, pat diſcheni loptos attihſtibas pumpurus. Kad ſchahdejabi apluhlojam winaſ pirmejās, lopigās, nogrimuſchās „Madleenes dſeed. beedr.“ un tagadejo nowadu beedribu darbus un dſihwi, tad jo gairiſchi reſfams, žil dauts min. apſtahlis draufes attihſtibai laitejis un wehl ſchobaltheen laite — un, jo wairaf lahds paſiſht tagadejo nowadu beedribu eelſchejo buhti un ſlimas, jo ſkaidrata tam ſchi leeta. Newar leegi, tā ſtarp minetas draufes lozleekem ſenaf nebuhtu bijis, waj ari tagad truhtu wihru, kam ſilta ſirds un iſchallas rolas pee draufes wiſpahrigeem zenteeneem tautas druwā, un ari to ne, tā ſcheem publineem nelahdu panahlumu nebuhtu, — tomehr nenolee-dſams ir ari taſ, tā ſchi draufde ar ſaweeem dauts un iſchalleem ženſoneem naw lihbſſtahdama

tahm draufsem, kuru žihtigeo gari weenprahitibā kopigi darbojas. Ar to naw domats, tā nowadu darboſchanoſ wajadſetu atmeſt: lai darbojamees ari te katrs pehž labakās ſpehjas un patilſchanaſ, bet draufes lopigi ženteeni ari naw atmetami, jo ſche waretu leelati un kreetnaki ſpehki pulzetees un žaur to ari to diſchenatu un nopeetnatu rabit un lihbſ ar to, rofu rokā ejoj, ari nowadu darboſchanoſ daſchadi pabalſtit, žaur to it ſewiſchki weenprahitiba un ſatiziba draufē jo deenas pee-augtu.

To eewehrojot, jaunā beedriba ir ſewim par mehri ſprauduſees: ſawu karogu no augſchmineta daimona brihwibā ſargajot draufes attihſtibai un winaſ ſabſiſwes pazelſchanaſ ſwababi talpot. Tā tad ſchi deena parahbis tagadejo draufes attihſtibas reſultatu: lahda mehra winaſ behrni ſpehž weenprahitibu žeenit un tajā weenoti to kreetnaku un diſchenaku rabit. — Žerams, tā draufes iſgihſtotalās, tā ari ſwarigatās weetas eeneemamas perſonaſ, taſ ſchim augſtam, wiſpahrigam mehrlim til wiſai noberofchās, ſawus peenahlumus ſchimi leetā jo bagatā mehra pilbis; bet dahrgs buhs beedribai iſkatrs weefis. Tapehž katra kreetna draufes lozleka ſirds, wehrodama ſcho ſwarigo beenu un no tahs žeramos nopeetnos un ſwehtibas pilnos augſtu, it karſi wehlaſ un lihbſ ar firmtehwem klufumā luhdſas:

„Repuſchati, auſti wehji, Man nebija willanitiſ: Plabnu deema ſweſcha mahte Beſ eelota palabſin.“

No Keipenes. Scheitan pagahjuſchā nedelā pee lahpoſteem parahbijās dauts tahrpū, taſ tos pawifaam noſoſta. Drefchdeenā, leetam uſnahſtot, winu ſkaiſis maſinajās. Ar lauku darbeem ſchejeeneſchi jaw gandrifſ galā. A.

No Litenes. Schejeenes jaundibinata dſeed. beedriba bij ar ilgoſchanoſ gaidijuſe uf ſawu ſtatutu apſpirinaſchamu, lamehr pehdigi 2. aug. ſch. g. dabuja preela wehſti, tā winaſ ſtatuti, kwei 20. juntija ſch. g. no eelſchleetu miniſterijas apſpirināti, eſot jaw peefuhtiti weetigai pagafja walbei, no kuras tā toſ ſanehma 18. auguſtā. Pehž tam, kad bij dabuti apſpirināti ſtatuti, nu wareja beedribu atwehrt, taſ ari notika 2. ſeptembrī. Tā tā beedribai truht wehl preelſch iſrihlojumeem wajadſigo telpu, tad newareja

Ķetetonſ.

Saule.

Pehž ſtenografiſta laiktahla „Tachygraph“ uſſiſmehiſ S.

Saule, tā ſinams, ne tilai žaur ſawu fiſtalifko darboſchanoſ (gairmu un ſiltumu) ween ir paſaules apdſiſhwotajeem deriga, bet wina ari atſtahi loti leelu eepaidu uf ſewim un garu. Katris jaw pee ſewis buhs ſajutis, tā wiñſch jaukās ſaules-deenās ir preežigs un jauntis, lamehr turpreti apmahluſchajās, tumschās deenas nopeetnis un appeeftis. Weſ tam war ari eewehrot, tā dabas gairmas truhtlums ſtipri taite it ihpafchi behrnu ķermena attihſiſchanaſ. Behrni, kwei uſaug gairmas truhtigōs ſehtu un pagrabu dſiſhwotlōds, palaiſkam iſſtatas haſli un ſlimigi. Wiſs ſchis ſkaidri norahda, lahds ſwarš ir ſaules-gairmai weſelibaſ ſinā. Weſen lahds Noſtolas profeſors ir to aprahdijs, iſ kura teižamā rakſta ari ſche ſwarigalo uſſiſmeſchu.

Molſots Roma ir wiſpirms aprahdijs, tā kufonu ķermens ſaule wairaf oglaſtahbi iſdod un tahdā paſchā ſamehra atkal ſtahbelli uſnem, netaſ tumschumā: tapat wiñſch eewehrojja ſaule leelatu nerwu tairinaſchamu un leelatu muſkulu ſpehju.

Žaur to, tā reſfams, top wiſpahriga weelu maina pawairota. Pehdeja iſzelas netik ween žaur ſaules fiſtalifko, bet pa- bakaſ ari žaur winaſ ſiſtiſko darboſchanoſ. It ihpafchi žaur ſaules ſilajeem un wioletem ſtareem iſzetās ari

ſaules apgabalds bruhnā meefas krahja un plantumainais gihmiſ u. t. t., lamehr turpreti peleti eedſeltenā Eſtimofu krahja, kuru ari pee polar-ekſpehijiju lihbſdalibneekem, pehž garajas polarnaktis war eewehrot, želās weenigi žaur ſaules ſimiflās darboſchanaſ truhtlumu. Tahlak ir gairmas truhtlums kaitigs azim, žaur ſtipru nodarbinaſchamu. Weſ tam ſaules gairma palihds tihrit gairu un dob ſtahdeem winu ſato krahju un to paſchu ſtiprina žaur winu ſato weelu mainas weizinaſchamu. Žaur pehdejo, taſ ir ſtahdu darboſchanoſ top gairš, tihrits no gifiſtigās ogluſtahbes, kuru wini tā baribu uſnem un iſdod muſſu dſiſhwibai nepezeefchami wajadſigo ſlahbelli. No ſchi wiſa ir noſlah-ſtams, žil ſmalki daba wiſu eerihlojuſti, tā nelas ne-eet boja, pat taſ, to mehš tā kaitigu iſdwaschojam, der ſtahdeem uſturam un otradi. Tā par peem. peefmaluſchais gairš dſiſhwotlōds, ir ſeemejuſe atrodofchās iſtabās ſtiprakš un uſturus ilgat, netaſ deenwidus puſe atrodofchajās iſtabās, kuras ſaules apſpihd. Weidſot ſaules gairma iſnihžina daſchus mikro-organus (pahral ſiſhianus org.) žitus pat winu dihgliſchōds, tā: leſjas-fehrgu, taſla puhtites (iſhpafchi maſeem behrneem). Ari baku pote, gairmā tureta, ſaude-ſawu ſpehlu. Nepatiſklamā mahju peepe (merculis lacrymae) attihſtās deewamſchehl tumschumā.

Mugſchanaſ ſahlumā ari wina nezeefch ſauli, titaſ angtu laikā wina ſpeſchās žaur balkeem un ſalnojās. No lahda ſwara ir ſaules gairmas truhtlums pee ſlimibu attihſiſchanaſ, to reſſ no Noſtolas pagahjuſcha gada ſtatifiſtikas, pee kuras iſrahdijs, tā no 98 ſlimajeem behrneem bij leelataſ dala gairmas truhtigu pagraba un ſehtu ſtupju eemihneeku behrni. — Pat ari drubſis ſtutejotees uſ ſaules gairmas truhtumu un ſatirifkaiſ ſalams wahrdš: „Kur ſaule nenonaſht, tur nonaſht ahriſ!“ eſot ſche pilnigi weetā.

Kā zehluſees tautas dſeefma:

„Ar wiſjini Rigā brauzu, Zehwam wedu tabazin“, Wel, wiſjini, raubadamis, Kam apchbi humelin.“

(Teiſa.)

Taſ bijis taſs laikōds, kad wehrdribas ķehdes muſſu ſentſchus ſaiſtija un ari wilku bijis deefgan dauts, tā to wezi laudis ſtahſta. Dſiſhwojis maſā buhdiā ſemneeks ar ſawu dehlu. No mahjas lopeem wairaf naw bijis, tā maſs behrs ſirdſiſch, ar kuru ſawu ſemes ſtuhriti apurtajuſchi. Sausa maiſe un uhdens bijis winu galwenalais meefas uſturs. Laudis winu ſauluſchi par „tabaku wezi“ tabehl, tā taſ brihnum dauts tabakas ſmehejis. Audent žil nežiſt no ſaweeem ſemes raſchojumeem ſawahlis, ſuhtijis ſawu deſlu Rigā, tur ſawus raſchojumus iſdot, lai ar to naudinū waretu tabazinu un žitu to derigu nopirktees.

Želā iſwahrdſis buhdams, tumschā nakti, behlis aiſlidojis ſapnu walſti. Behraſ, ne maſaf peelufis, turejis ari par derigu, apſtahtees. Kamehr behra ihpafchneeks pa ſapnu walſti lidojis, tamehr bebro apzeemojuſchi weefi, bet tahdi weefi,

la tam bijis japeedſiſhwo pehdeja naktš, proti wilki. Kad behris lihbſ beidſamam bijis no-teefats, tad wilki atſahpuſchees; titaſ weens, taſ negaligatāis, palijis ſalaſ laiſot. Dehlš, no meega uſmodees, domajees wehl ſawu behriti eſam ilſiſis, uſſchahwis tam ar pahtagu. Par behriti domatais ſtrehjis tā traks, ruhſdams un ſantams, tā tā behlš naw warejis ſapraſti, taſ notizis. Gabalu ſtrehjuſcham, wiſjiniſch kritiſ pahri iſſi un bijis beigtš. Nu til behra iſhpafchneeks atradis ſawa ſirga weetā wilku, kureſch bijis ſalaſ eemauzees tā ſirgš. Talab ari tautas dſeefma dſeed:

Wiljiniſch ruhja, wiſjiniſch lauza, Kau pahriſtruhtu dſenauſſin, Kad pahriſtruhtu dſenauſſin, Tad aiſſſtreetu ſmeedamees.

Roſchulalna Martſchus.

Welns un gana ſchus.

(Teiſa.)

Kahdā ne-apgairmotā apgabala walbijuſi mahnu tumschā. Tumschajā aplahrtne dſiſhwojis wezš bruneneeks, kuras bijuſe ſlaifta jaunawa. Pehž eeraduma wina gahjuſi iſ deenas maſgatees eetaiſitā pelbetawā. Kahdā žitā reiſe, kad wina, no žitām jaunawam pawabita, gahjuſi maſgatees, otrā upes malā ſehdejis gana puifis, kureſch garlaižigi ſpehlejis uf toki jaukās deefminas un bejas. Jaunawai taſ loti patizees, tadeht wina mahjuſi ar rolu, lai ſehns turpmal wehl ſpehletu. Gana puifis to ſapratāis un ari tā barijs. Bet tillihbſ tā jaunawas eegahjuſchās

nelahbus atwehreschans swebtkus isrihtot, bet atlika tos uf wehlatu laiku. Gewehrojot schahs beedribas darboschans, pirms winas statuti bija apstiprinati, gan jawehlas, la peh statutu apstiprinataschans lai tiklu dandf las pahrlabots winas eefschajās darischanās. Beedribai no diweem isrihtojumeem, pirms statuti bija apstiprinati, ir atligees kapitals pahri par 160 r., las nolemts preefch jaundibinajamas bibliotekas; tabehl tad ari 2. septembri tika eewehleta komiteja, kura lai gabda par bibliotekas eerihlofchanu. Gewehrojot zil dandf swebtkibas nes derigu grammatu lasischanu, gan jawehlas, lai scheineneefchi ihsti leelā mehā peedalitos pee bibliotekas.

Neilgi atpatat notizis kahds behdigs atgadijums scheinenees Sprukulu mahjās: noslihtuse jaimneela M. gadus 5 weza meitina sehfi, fulu kubulinā. Mahjas laudis isgabjuschē pee laula darba un behrni palikuschi mahjā sawā walā; tā ari minetā meitina neisprotamā wihsē eekrituse uf galwas kubulinā, las bijis deefgan aughts un kura bijis eeleets kahds spainis fulu, tā ta, ja winsch nebuhstu til schaus bijis, ta meitina nebuhstu stahwu palikuschi, tad ta warbuhst nemof neoflihtu. Schis atgadijums ir atkal beedinajums, lai behrnus ne-afstahj bes zeefchas ufraudhibas.

Wanags.

No Sezes apgabala. Sezes apgabals peh dabas peeflaitams pee kursoremes jankakajeem apwedeem. Kalni un lejas mainās un pat leelaki krausti; seme, wispahri nemot, satur radfes (kalkalmenus) un anglibas finā puslihts laba. — Scho ruben, tā rebfams, seme mas ir raschojust, it ihpafchi kartupeli wahji pee-anguschē, tā la minus nomanzot til sehklas dala eenahst. — Nes, no kureem laikeem, pee scheineneefcheem usglabajusees nelaba eerafcha, pa naktim aplahrt wasafetes. Schint nowadā un ari scheineneefchds puifchi katru nakti aplahrt „klender“.

Swaigfne.

No Dirowas, Plesk. gub. Zeen. „Mahjas Weefa“ lasitaji to jaw fino, la mufsu fw. Jahna bahnjina 30. augustā tika isrihtoti „Wihbeles swebtki“. Sche nu gribu ari kahds wahrdus par scheinē swebtki teentescheem pasinot. — 29. augustā mufsu zeen. mahjizajs Drefinski lgs bij abrauzis un pahrlaufija bahnjizs telpās tos behrnus, kuri grih, lai tos nahfoshā wasarā eefwehti, tapat ari tos majatos behrnus pahrlaufija, kureem wehl wajadjes skola eet. Behrnun gan atnahza leelā skaitli, bet pee wifa bij deefgan behdigs isfats. Dandf no leelateem „mahjizajs“ behrneem gluschi wahji mahjeja lasti mahtes waloda, par mahjizajs gabaleem un bihbeles stahsteem jaw naw ne runas. Wifs tas mufsu laipnigam draudfes ganam darija leelas firdsfahpes. Wehl behdigaki bija dšrdet, la pee behrnun pahrlaufischanas dafchi no klahubhdameem, peem. kahds muhrneeks, fajiza tos jo rupjatos rahschanas wahrdus teem behrneem, kuri bij wahji atbildetaji uf mahjizaja jautojumeem. Peh tam tika behrneem par dahwanu isdalitas kahdas masas grammatinas un pehzat atkal no behrnun wezateem salafija pee grammatinu pirlschanas isphreto naudas sumu. Loti noscheloju, la dahwinatās grammatas preefch behrneem bij ma derigas, jo tahdas war lasti tilai peeauguschē un labi praktiski eemahjizuschēes zilweli un ari teem turklahst wajadsetu swebtch wahrdun grammatas. — 30. augustā, pulksten 10 jaw mufsu bahnjina bija

Latweefcheem pilna. Pehz bahnjizs preefch lasitaja Bindeman lga apsolischanas wajadseja ari buht wehl kahdam swebcham mahjitajam, jo par to winsch bij apsolisches ruhpetees, la lai abrauz gits mahjitajs, bet par noschelofchanu neweena nehij. Mufsu zeen. Drefinski lungs notureja kreetnu un aifzaghdofschu sprediti, kura pamahjizschanas wahrdi kreetni pee firds gabja. Simkahrtigu palbees isfatu winam par teem dahrgreem pamahjizschanas wahrdem! Pehz spredika sahla nemi pee deewgalda fw. walarina laudis — un tawu brihnumu! schini reifa Latweefchu deewgaldbneeku bij leels flaits! Wifit tee, kas gadu atpatat peedereja pee Dirowas Wahju draudfes un neapmellesja bahnjizā Latweefchu deewkalsposchanu, tagad ir palikuschi par Latweefcheem un tā par fadereschanas sismi bauda swebtko meelastu. Wifit mufsu apgabala bagatalee femneeki, amatneeki un muifchas pahrwaldneeki un ziti nu stahw „Latweefchu deewkalsposchanā“ pee fw. altara. Scho wifu redst un dšrdet wifit draudfes lozelli preezigam firdim gabja uf sawam mahjam, ar zeribu, la zeen. mahjitajs apsolisches, diwreis par gadu behrnus pahrlaufit. No firds wehlu labas selmes wifas leetas un ari teem, las ar sawu mahtes draudsi schini reifa faderesjas, jo zeefchi pee tahs turetees, lai schi reifa paliktu par preefchischi muifcheem ziteem, las wehl lihst schim, Latweefchi buhdami, ir Wahjeefchi un turas pee pehdejeem.

Breefmiga tagad pasauale paleel ar saweem darbeem, jo gandrēf latā awifes numurā lasam par slepkawibas, trahpschanas un waras darbeem! Pehdejā laika pee mums ir waikal slepkawibas notikuschas, no kureem eewehrojamas ir schahs. Tolowas apgabala preefch kahda laika kahds femneeks ar sawu seewu un diweem behrneem, no kureem weens 4 gadus un otrs 7 mehneschus wezi, brauzā no bahnjizs uf mahju, las ir kahdas 4 werfes no bahnjizs atahju. Winam uf zela usbruta slepkawas un wifus 4 nogalinaja, pat behrnun no 7 mehnescheem netawpidami, kuru nehnujuchi aif kahjam un to flitufchi pret ratu riteneem un tad eefweedufchi uhdens pelke. Slepkawiba esot padarita laupischanas nolukla. Slepkawas ir jaw drofchā weetā.

Napat septembra eefahltumā Wifchgorodezlas pagasta Griktu zeemā dšhwoja kahds wezjs, wahrdā „Meksejs“, 116 gadus wezs un milsiigi bagats. Winam bija titai weens dehls un meita. Winsch bija testamentē norakstis deklam postofschas, lahdu 80,000 rbl. wehrtiba un meitas behrneem lihst 30,000 rbl. mantojamā wehrtibu. Kahdā deenā kahds no radineeleem atnahst un lihst ari no bagatneela palihstibu, to wezais winam gribeja ari dot, bet peeminejis par sawu testamentu, winsch leetu atlika uf otru reifi, apsolidamees testamentu pahrtaitst. Otrā rihstā wezis pagalām! Deefas ismekletajs Sobolewski lgs un aprinka dalters, Trojanowfka lgs, ismekledami atradufchi, la wezim dots ar wahli par galwu un la winam lalks ar nageem tizis aifschnaugt. Wifit mahjas laudis ir apzeetinati. Domehr wainigee wehl naw peenahstti.

F. A. Wiltors.

3f Walfis galwas pilsehtas.

Peterburgā, 14. sept. Rā awifes fino, eefschleetu ministrija drihsumā sanahfshot konferenze if augstakeem eeredneem un gubernatoreem preefch Schihdu jautajuma isfpreschanas. Schai kon-

ferenzei nodofshot agrakās Pahlena komifijas projektu, tapat eefschleetu ministrijas projektu par Schihdu teefibu aprobeschofchanu Deenwidus reetuma apgabala, tirgojotees stipreem dšchereeneem.

Peterburgā, 15. sept. Jaunās afeturanzes un transportu beedribas „Rosjanin“ statuti ofijieli isfludinati. Pamata kapitals — 2 1/2 milj. rublu, 10,000 akzijās par 250 rbl. katra. Dibinataji: Schipows, Tscherenifows, v. Landens, Sololowfks, Dunin-Barkowfks.

Peterburgā, 16. sept. „Now. Wr.“ dšrdetuse, la esot nodomats, Berlinē, Londonā un Madridē buhwet pareiftizibas bahnjizs, un Parisē wehl otru bahnjizu zelt.

— „Grafchdanins“ stahsta, la esot nodomats, Terbatā, Jelgawā un Rewelē buhwet kreetnu teatrus un winus zaur waldbibas pabalstu ufturet.

Peterburga. Schajās deenās islaifsta jauna liste par wifcheem kreetwijas ahrsteem, kura drihsumā wifcheem apteekneeleem tapfshot peefuhita. Jaunā liste esot eewehrojami pilnigaki fastahbita, nekā lihstschimigis listes.

No Peterburgas fino, la nahfoshā gadā nodomats kahdā kreetnu-kreetwijas gubernas pilsetā fasaukt semkopibas kongresu, pee kura seemet-reetuma un Baltijas gubernu weetneeki nemschot dalibu. Kongresa usdewums buhshot, flaidri ispehtit, tabehl semkopiba un semkopibas ruhpeeziba dafchds kreetwijas reetuma apgabalds panihst.

Peterburga. Tirdsneezibas skola, Wlodowfka dšmtā, notika schahds atgadijums. Wlodowfka wezalais dehls, tā wahjprahstigs bija nodots ahrstetawā. Tehms winu schad un tad pahrwewa mahjā, pozeemotees. Tā ari kahdu deenu wahjprahstigais dehls atradās pee tehwa. Pee wakarinu galda sehshot, dšmtu pahrtiefdja schahweena rihbeens no otras ifabas un tani pat brihdri durwis parahbijās Wlodowfka jaunatās dehls, rokā turedams wehl kuhposchur rewolweru. Winsch sehhdas it meerigi pee galda un teiza, la noschahwis sawu wezalo brahli, lai winam nebuhstot wairs jamozās. Pehz tam winsch aifgabja pats uf poliziju, usdodamees fewi par brahla sleklam. Ahrti, jauno brahli pahrmellejuschi, apleezinaja, la ari winsch ir ahrprahstigs.

Walfisbankā turpmat peenemschot premiju biletu apdrofchinafchanu pret amortifaziju.

Kreewijas eefshiwotaju flaits 1888. g. bijis pawifam 110,628,676 dwehsetu leels (54,498,148 wihreeshi un 54,231,794 feeweeshi), no teem 100 milj. Eiropas kreewija un Kaukafija (if-nemot Sibiriju, kuras eefshiwotaju flaits ir 2,770,912).

Peterburgā 10 julija isdaritā laufchu skaitischanā bijis pawifam 854,028 eefshiwotaju.

Peterburgu 16. septembri atkal peemellejuschas pilhdu breekams. Wehifsch ap plkft. 8 walara notahjees un uhdens fahzis krait.

Kara ministris, generaladjutants Wannowfks no Ddesas zaur Mafawu isgabjuscha sefideenā pahrbrauzis Peterburgā.

Justizministrija, la „Now. Brem.“ fino, tagad nodarbojotees ar finā sawahfshchanu par to, zil muifschneeku ihpafchumā ir semes, kureem darbam esot tas noluhks, isfinat, kuras muifchas muifschneeku familijas pirluschas, mantojuschas waj dabujuschas dahwinatas. It ihpafchi grihot isfinat laiku, kura muifcha pahrgahjuse familijas

ihpafchumā, tā ari to, kureem tagabeju ihpafchneeku fentfcham muifcha dahwinata un lahba nopelna behl. „Rtg. f. St. u. L.“ tam peefihme, la ari uf Wifemi afuhstitas jautajumu lofnes, kuras schajā finā ja-erastia atbildes.

Redelas pahrfkats par notikumeem Baltijā.

Wifsemē scho gadu nems pawifam 2746 rekruschus, kuri pa aprinkeem un eezirkneem isbalas schitā:

Aprinki:	Gezirtai:	Pawifm eesaukti:	Remami:
Rigas	1.	751	226
"	2.	433	130
"	3.	310	94
"	4.	261	78
		1755	528
Walmeeras	1.	320	97
"	2.	377	108
"	3.	262	78
		939	283
Zehsu	1.	341	103
"	2.	288	86
"	3.	232	69
"	4.	248	74
		1109	332
Balkas	1.	259	77
"	2.	182	54
"	3.	247	74
"	4.	301	90
		989	295

Par sahstibas jautajumu Baltijas gubernas sinojot, Danu skolotajs Wagners, laifkalkā „Nordwest“ raksta, pehz Zgannu skolotaja J. Tilla usfihmejumeem, la Terbatas uniwersitate esot tablu pahstihama — alus dšerschanā. Sahstibas beedribu plautfchanu Baltijas gubernas stipri lawejot ari pahrliezigais krogu flaits!

Kursemes gubernas kara klaufibas komifija isfinojuse, la aprinka komifijas kursēm schim gadā eefahfshot sawus rekruteschanas darbus schahdās weetas un deenās:

- 1) Jelgawas apr.: 1. kant., Jelgawā — 1. nov., 2. " " — 5. " 3. " " — 8. "
- 2) Daufkas apr.: 1. kant., Daufkā — 5. nov., 2. " " — 1. "
- 3) Lutuma apr.: 1. kant., Lutumā — 5. nov., 2. " " — 1. "
- 4) Talsu apr.: 1. kant., Talsds — 5. nov., 2. " " — 1. "
- 5) Kulbigas apr.: 1. kant., Kulbigā — 5. nov., 2. " " — 1. "
- 6) Wentspils apr.: 1. kant., Wentspils — 5. nov., 2. " " — 1. "
- 7) Misputes apr.: 1. kant., Misputē — 5. nov., 2. " " — 1. "
- 8) Grobinas apr.: 1. kant., Grobinā — 1. " 2. " " — 5. " 3. " " — 9. "
- 9) Jaunjelg. apr.: 1. kant., Jaunjelg. — 1. nov., 2. " " — 6. nov., 3. " " — 1. "
- 10) Jukfies apr.: 1. kant., Griwā — 6. nov., 2. " " — 1. "

Minetās deenās peederigās aprinka komifijas ja-eerodas:

1) jauneem zilweleem, kureem wezums jano- spreefch pehz ahriga isfata, pehz kara klaufibas likumu 109. un 112. art.;

pelbetawā, gana sehns eerandfijis, la if upes needrajas iszetees brihnuifschigs melns wihrs, rageem un garu asti. Sehns par to nemas ne- isbihjees, bet spehlejis tablat, jo lopus ganofscham tam dandfrei swehri ufburufschē un wina ganamu pulku aplaupijuschē, bet winsch un sobens, las tam klahst atradees, weenumehr uswarejuschē. Welns tuwojees sehnam un fajijis: „Klaus“, mihlais, tā tu proti til mahfsligi spehlet? Waj no manis ari war isnahst muifslas pratejs?

„Kalah ne,“ sehns atbildēja, „bet bes algas to nedaru.“

„Labi, labi, tad til waru muifslas pratejs if-nahst, par algu nemas neruhpejees!“

Sehns sanza welnu, lai eefahltu muifslas mahjibu. Welns palizis schanbigis un atbildējis, la tam esot swariga darischanu. Sehns par to nemas neklaufjees, bet turejis welnu zeet, la winam pehz nolihguma jaspehlejo. Welns folijees maktat, gan scho — gan to, bet wif par weli. Weidstot welns uspfandijis uf gana puifi, kuresch fahzis degt, bet winam nelas naw katejis. Sehns to turejis tagad zeefchali, lai nodsehshot uguni un lai isstahstot, tā winsch to darijis. Welns apstahtees, nodsehjis uguni un sehnam eedewis masu glahfiti, lai zaur to statotees, tad finahshot. Gana puifis welnu tagad palaidis un, zaur glahfiti statotees, welns aifgabjis, par pihli pahrwehretes uf pelbetawu un eelaides jaunawu widā, kur winsch tā flaita pihlite omuligi masgajees. Weidstot, ahā if-eedamas, jaunawas faulufschas gana puifi uf

pili, lai tur spehletu. Gana puifis ari aif-gahjis un tur uspehlejis wilinoschu deju. Jaunawas pehz pabeigtas spehlefchanas ap-dahwinajuschas jaunelli dahrgam leetam. Pihliti tahs eelufschas glahfchu uhdens traulā un, uf-gana puifi pagreefuschās, teitufschas, la til drofchu pihliti winas ne-esot wehl redsejuschas.

„Waj fineet, las flaitā pihlite ir?“ sehns tahm wajgajis.

„Rā, waj ta naw pihle?“

„Naw wis!“

„Luhdsu pateikt, las tad wina ir?“ jaunawa wajgajuf.

Gana puifis pafneebis glahfiti, lai wina zaur to paslatotees, tad buhshot redset.

Uu to wina eerandfija? — Breefmigu welnu, leeleem rageem! Wina loti isbihjas un gribeja waj semē nokrist, bet gana sehns to apmercinajis. Wina folijusi gana sehnam wifu pili un bagatibu, lai til welnu dšhtu projam. Gana sehns paf-nehmis glahfiti un zaur to flaitjees uf welnu, las tuhlt pasubis if azim, un leelu trolfni uhdens wilnus putās fjdams, fagehlis leelu strauumi, zaur to apshihzinajis leelu pfwas gabalu. Jaunawas pateitufschas jaunellim par ifglahf- schanu. Gana puifis tagad dšinis lopus mahjā. Bet atpatat paslatitees, tas eerandfijis dandf plehfigu swehru, kuri dšinufsches winam palak. Ahtri glahfiti uf azim usfijis, eerandfijis, la welns leeleem putekleem meshā eegreesees un pasubis. Mahjā pahrgahjis, tas ifeizis sawu likteni. Pehz tam winsch bewees uf pili at-

palak. Brunneeks tagad bijis pahrbrauzis pili, kur tas jaunelli lahpraht usnehmis. Brune-neeks brihnijees par jaunella drofchibu. Winsch bijis muifslas zeenitajs, tabehl lizis jaunellim spehlet. Jaunellis to ari darijis. Kad brune-neeks bijis dšrdetis sehna spehlefchanu, tad tas teizis, la sawu meitu tam dofshot par seewu, tā ari, tad winsch mirschot, tad sawu pili at-flahfshot par wina ihpafchumu.

Ufrahstis Sch. Gutmans.

Gewehrojams atgadijums if putnu walfis.

„Nepateiziba ir pafaulas alga“ dšrdt alafschin fuhrojamees. „Dari sunam labu,“ jeb: „Zil-welz funi no uhdens, winsch tew eefofsch rokā!“ Schahdi ifteikumi katru deenu dšrdami pahrla- leelā mehā.

Tadeh, domaju, zeen. lafitajem buhs pa prahtam, dšrdet lahdu eewehrojumu notikumu, las gahfchi peerahda, la pateiziba naw wis if pafaulas isfuduf. Schis atgadijums pateefi latra zilwela firdi war eefidit. Atgadijums ir felofchais, las par pilnigi pateesu no peenahfo- schas pufes apleezinats.

Preefch lahda laika lahda fahdschā ro- talajās lahda dahrja ihpafchneeka meitina plawas malā, kad wina isdširda netahlu no fewis kruhdms lahdu putninu sehli speefjam. Meitina tadeh apdomigi tuwojās zeram, no kureenes speefschana atfaneja. Drihs ween wina atrada lahdu besdeligu, kurai laifam bija

ufbruzis gits kahds putns jeb warbuhst lakis, un to gruhti eewainojis. Nahadrite newareja nemas wairs fREET, jo spahrsn bija afnains. Meitina panehma nabaga besdeligu rokās, pahrnefa winu mahjā un tad wahti wispirms kreetni no- mafgaja, pehz tam uf wainigo weetu usfita lahdas sahles un tad to apsehja tihru lupatinu. Kad schis darbs bija padarits, wina nowahrgufcho putninu eelika kurwit, kur bija sataifita mihkta gutas weetina. Tā meitina putninu aptopa lahdas pahra deenas, peeneshdama tam wifabus tahrpinus un kulainifschus, kuras besdeliga lahpraht ehda. Trefchā deenā put-nifsch, meitinai par besgaligu preeku, bija til- tablu jaw atspirdhs, la sahla pa schuhni lidi- natees, tabehl wina attaisja durwis un to is- laida ahā, brihwišā. Saprotams, la meitina nehij nelahdas pateizibas nefd gahbijuf, nefd ari to dabuja, jo besdeliga ahtri aifludinajās prom, ne atpatat nepasfahdamees. Tā pagahja atkal pahra deenas. Kahdu deenu meitina at- radās dahrsā pee mahjas un frahghaja lahdu roku darbu. Te wina nejahfchi pahrtiefdja lahds putnifsch, las it pahredrofchi usmetās uf winas pleza, un pat uf kleppja, winai mihli peeglaufdamees. Zil ne-iffatami leels preeks meitinu nepahrnehma, kad wina putnina pafina to paschu besdeligu, kuru wina bija tā ruhpiigi kopuf un to no drofchas nahwes ifglahbuhfi. Besdeliga pehz tam atkal aiflaidās projam. Waj gan leelaku pateizibu meitina wareja wehletees, nekā scho!

